

JONGEREN ALS
STAKEHOLDER

Hoe kunnen jongeren uit de jeugdhulp effectieve invloed uitoefenen?

Niet alleen in hun eigen traject maar ook binnen hun instelling en zelfs op gemeentelijk of ander overheidsniveau. Er is een groeiende beweging van participatie-minded professionals die steeds meer ontdekken over hoe je dat succesvol doet. Zoals vier koplopers bij jeugdhulpinstelling Entréa Lindenhout, Stichting ACT (Academy for Community and Talent) en jeugd- en opvoedhulp-instelling Pactum. Welke succesfactoren zien zij in de praktijk? Wat volgens hen wel werkt voor effectieve invloed van jongeren in jeugdhulp, is...

Begin bij de jongeren, en forceer niets

Wellicht wil je iets doen zodat jongeren invloed hebben op een bestaand plan of beleid. Als er al plannen bestaan, is dat een goed idee. Maar sta je nog aan het begin van een nieuw project, een vraagstuk of uitdaging of ga je een voor jou onbekende jongere begeleiden? Begin dan bij de jongeren zelf en hun interesses. Leg geen ideeën of plannen voor die jijzelf hebt bedacht. Laat de ideeën vanuit de jongeren komen. Die weten zelf het beste waar ze behoefte aan hebben, ook wanneer ze nog moeten ontdekken wat ze eigenlijk willen.

“Niet van ‘wij hebben allerlei plannen en dan mag jij daaraan toegevoegd worden’, maar ‘hey voordat wij die plannen werkelijkheid gaan maken, wil je alvast met ons mee gaan denken?’”

Stel samen kaders op, maar niet te strikt, en experimenteer!

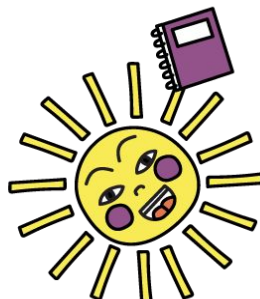
Soms wil je juist zelf heel graag iets doen zodat jongeren zelf regie kunnen nemen over bijvoorbeeld hun hulp, maar loop je op tegen wetten, regels en (on)praktische bezwaren. Dan is het belangrijk je creativiteit meer ruimte te geven en te kijken naar de mogelijkheden, in plaats van de onmogelijkheden. Werk je bijvoorbeeld met jongeren die invloed willen op groepsregels die er al zijn? Schaf de regels dan helemaal af, en maak individueel afspraken met jongeren. Dit is op meerdere niveaus wel degelijk mogelijk.

“Ik voel mezelf heel vrij ook al zijn er beperkingen in regelingen bij de gemeente qua geld en dergelijke. Het vraagt soms wel wat creativiteit. Met name de uitdaging als er iets moet gebeuren wat wordt opgelegd, vanuit de verwijzer bijvoorbeeld. Dan kom je met ouders op iets anders uit, dan moet je het zo verwoorden dat de verwijzer er mee in kan stemmen.”

Gewoon doen

“Je kan wel 20 artikelen schrijven maar je moet het gewoon doen” verzekeren participatie koplopers. Paradoxaal genoeg moet het ook opgeschreven worden, omdat dat lezers kan stimuleren om zelf in actie te komen. Er wordt veel met jongeren besproken wat hun toekomstplannen zijn; welke studie of baan ze zouden willen hebben. Blijf niet te lang stil staan bij de onderwerpen waar jongeren misschien even het antwoord niet op weten maar ga over tot actie en laat ze eerst de dingen ervaren die nu dichtbij hun interesses liggen.

“Het gaat er dus over. Hoe wil ik mij ontwikkelen? Wat wil ik leren? En omdat je aan het leren bent draag je bij aan de gemeenschap en de gemeenschap draagt weer bij aan jouw ontwikkeling. Onze insteek is dat het niet uitmaakt welke vraagstuk er speelt, we pakken het altijd vanuit dit gedachtegoed op.”

Gelijkwaardigheid is een werkwoord

Op gelijkwaardige wijze met elkaar in gesprek gaan, of een samenwerking aangaan is een proces. Je zult zelf stap voor stap moeten ontdekken dat professionele deskundigheid, onderzoeksexpertise en ervaringskennis en -deskundigheid van jongeren gelijk gewicht hebben. Dat gaat niet vanzelf, en niet altijd zoals je hoopt. De koplopers vertellen dat zij als een luis in de pels binnen hun organisatie voortdurend actief zijn geweest, en nog steeds zijn, voor gelijkwaardige invloed van jongeren. Continu agenderen, bewijzen dat het kan, resultaten behalen en zichtbaar maken; alle mogelijkheden halen ze uit de kast om de waarde van participatie en gelijkwaardige invloed voor anderen tastbaar en zelfs erfahrbaar te maken.

“Sommige mensen weten de weg te vinden om jongeren via mij te bereiken. Het hangt ook van de manager af. De manager die we nu hebben denkt daar ook wel over na. Ik dring ze nog wel eens op en dat helpt af en toe.”

Betrek alle niveaus en disciplines

Op welk niveau of in welke discipline je ook opereert binnen de jeugdhulp, jouw bijdrage aan het vergroten van de invloed van jongeren is nodig. Vaak wordt gedacht dat vooral de jongeren zelf, hun hulpverleners en het bestuur hier een belangrijke rol in moet spelen. Wat nog effectiever is, is als de gehele organisatie meebeweegt. Vergeet dus niet de HR medewerkers, die weer in samenwerking met jongeren geschikt personeel kan werven en selecteren. Of de communicatie medewerker die haar input haalt uit wat jongeren belangrijk vinden. Hiermee realiseer je invloed van jongeren op alle niveaus, letterlijk.

“En wij noemden het elke keer een olievlek, maar onze communicatiemedewerker die heeft ons uitgelegd dat het eigenlijk verschillende radars zijn. Radars die op hun eigen stukje draaien en dan gaat de volgende radar af. Zo probeer je in de organisatie mensen te zoeken die het gaaf vinden wat je doet en ook hun te betrekken op hun manier. Dus waar zij ervaring en kennis hebben, om dat te veranderen.”

En nu?

Deze handvaten smaken hopelijk naar meer. En er komt meer! In dit artikel staan pas enkele van de meest opvallende succesfactoren uit een lopend onderzoek naar **hoe** jongeren uit de jeugdhulp effectieve invloed uit kunnen oefenen op verschillende niveaus. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door [Stichting Alexander](#) (Aimy Ogaeri en Tarik Pehlivan) en is onderdeel van het project *Jongere als stakeholder* van [StroomOP](#). Het onderzoek sluit aan op de ontwikkelagenda van het [GEWoon onderzoek](#). De komende tijd worden nog meer professionals en jongeren uit het hele land geïnterviewd over dit onderwerp. Eind 2021 zullen de onderzoeksresultaten gedeeld worden tijdens een evenement (on-/offline), houd hiervoor deze website in de gaten:

[De jongere als stakeholder in de jeugdhulp | Branches Zorg voor Jeugd](#)

Hopelijk tot dan.

